

ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวบ้านเขาดิน

ตำบลหน้าเขา อำเภอบางบาล จังหวัดกระบี่

๑. วิสัยทัศน์ “แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งเทือกเขาพนมเบญจา”

๒. การวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค)

๒.๑ จุดแข็ง

- มีต้นทุนของประสบการณ์การทำงานเป็นกลุ่มการเริ่มต้นพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวชุมชน ด้วยตนเองมาก่อน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยร่วมกันก่อตั้งเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดกระบี่ ผู้นำ คณะกรรมการหมู่บ้าน คนในชุมชน ได้ผ่านกระบวนการทำงาน แก้ไขปัญหาหารือกันมาเป็นหนึ่งแล้ว ผู้นำและคณะทำงานหลายคนมีความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาก่อนแล้ว

- มีต้นทุนด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี มีประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งชุมชน มีแหล่งโบราณคดีเป็นซากหอยยุคดึกดำบรรพ์

- มีต้นทุนข้อมูลชุมชนได้มีการสำรวจเก็บข้อมูลที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว สร้างเป็นข้อมูลด้าน การท่องเที่ยวในชุมชน ,ในอำเภอ และในจังหวัดกระบี่ ไว้สมบูรณ์ในระดับหนึ่งแล้วทำให้ผู้มาเยี่ยมชมได้รับทราบข้อมูลทางประวัติศาสตร์เรื่องเล่าพื้นบ้าน สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้การท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้นแล้ว

- มีต้นทุนด้านภูมิศาสตร์ ตั้งอยู่ในอำเภอบางบาล ซึ่งมีแนวเทือกเขาภูเก็ตทอดยาวอยู่ด้านทิศตะวันตก มียอดเขาที่สูงที่สุดในเทือกเขานี้ คือ ยอดเขาพนมเบญจา ประกอบด้วยน้ำตก ลำธาร ลำคลอง และพันธุ์ไม้ป่าดิบเขาที่สมบูรณ์ มีเส้นทางท่องเที่ยวทั้งในหมู่บ้านและใกล้เคียงที่สามารถสร้างเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างสมบูรณ์

- มีต้นทุนในการเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต ทั้งปาล์มยาง พืชเกษตร รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมู่บ้าน สามารถรองรับเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ที่ดีของผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี

- มีการทำงานเป็นระบบเครือข่ายเชื่อมโยงในระดับอำเภอต่างๆ ระดับจังหวัด และในระดับกลุ่มจังหวัดอันดามัน มีการประสานงานสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านและเครือข่าย สามารถสร้างโอกาสทางการตลาดและบริการให้มีมากขึ้น สอดรับการที่กระบี่เป็นเมืองท่องเที่ยว ประกอบกับหมู่บ้านมีแผนงานพัฒนาสู่ชุมชนท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยผ่านการประชาคมหมู่บ้าน และกำหนดเป็นแผนพัฒนาหมู่บ้าน

๒.๒ จุดอ่อน

- คนในชุมชนส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน ข้อดี-ข้อเสีย และไม่ได้ประจักษ์ในประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ทำให้การปรับตัวของสังคมชุมชน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเติบโตของกระบี่เมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศในอนาคตได้เท่าที่ควร

- ความรู้ความสามารถ ทักษะ ด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานการเป็นเจ้าของบ้าน ในการรองรับและการบริการของบุคลากรในชุมชนยังไม่เพียงพอรวมถึงความตระหนักของคนในชุมชนในการเป็นเจ้าของบ้านที่ดียังไม่มี

- ทักษะคิด ค่านิยม วิสัยทัศน์ของคนในชุมชนต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม และการพัฒนาการท่องเที่ยว ในชุมชนยังมีน้อย ขาดความใส่ใจ สนใจต่อปัญหาของหมู่บ้าน ภาพรวมของชุมชน ส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อ ปัญหาของตนเองและครอบครัว ปัญหาส่วนรวมตกเป็นภาระของผู้นำและคนบางกลุ่มเท่านั้นเปิดโอกาสให้ กลุ่มทุนธุรกิจเข้ามาใช้ทรัพยากรอย่างไม่มี การควบคุมดูแล สร้างความเสียหายอย่างที่เห็นในปัจจุบัน

- สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับการท่องเที่ยวและสร้างความปลอดภัยยังไม่ เพียงพอ เช่น ท่าเรือ ศูนย์โอทอป ไฟฟ้า ศูนย์ข้อมูล ถนนเข้าแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน , การปรับปรุงทัศน ทัศน์ แหล่งท่องเที่ยว , เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ

- กลุ่มเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวของชุมชนยังมีไม่มาก ยังขาดการพัฒนาเพื่อรองรับการเป็นเมือง ท่องเที่ยวในอนาคต เช่น กลุ่มโอทอป ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและตอบสนองรองรับนักท่องเที่ยวได้ เท่าที่ควร , กลุ่มโฮมสเตย์ , กลุ่มวัฒนธรรม , กลุ่มโถงถิ่น , กลุ่มวิถีชีวิตและภูมิปัญญา เป็นต้น

- ขาดศูนย์รวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เนื่องจากพื้นที่จากยังไม่ได้เริ่มเปิด ดำเนินงานเป็นชุมชนท่องเที่ยว

- ยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร

๒.๓ โอกาส

- บ้านเขาหิน อำเภอลำพูน จังหวัดกระบี่ เป็นที่รู้จักของกลุ่มชุมชนท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดกระบี่ และหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน จึงมีการเข้ามาช่วยเหลือและบูรณาการร่วมกันในการดำเนินงาน ขับเคลื่อน สู่ชุมชนท่องเที่ยวในอนาคตได้ดี

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ , ปฏิญญาท่องเที่ยวกระบี่ , ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด , ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ให้ความสำคัญและกำหนดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชุมชน เพื่อเป็นการสร้างฐานรายได้ใหม่ประกอบกับกระแสการท่องเที่ยวโลก

- การส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ , เอกชน ในปัจจุบันให้ความสำคัญการท่องเที่ยวทางเลือก หรือ การท่องเที่ยวกระแสรองมากขึ้น

๒.๔ อุปสรรค/ภัยคุกคาม

- หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภายนอก ขาดความรู้เข้าใจใน บริบท ศักยภาพ ข้อมูล พื้นฐานของชุมชน จึงเกิดการพัฒนาไม่สอดคล้องและตรงความต้องการ ของชุมชน

๒.๔.๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยหน่วยงานภาครัฐที่ผ่านมาขาดความต่อเนื่อง โครงการพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นโครงการพัฒนาแค่ช่วงเวลาเดียว ไม่ได้เป็นแผนพัฒนาระยะยาว

๒.๔.๓ การรุกคืบของกลุ่มท่องเที่ยวกระแสหลักที่ขาดความรับผิดชอบต่อเข้ามาใช้สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ โดยขาดการควบคุมดูแล บางครั้งกลับเป็นส่วนหนึ่งให้คนในชุมชนแตกแยก แข่งขัน ที่ สำคัญที่สุดคือสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายลงไปทุกวัน

๓.ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่สำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคน เสริมสร้างค่านิยม วิสัยทัศน์ องค์ความรู้ ของคนในชุมชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดี และรักในการเกิดเป็นคนบ้านเขาดินคนกระบี่ และเป็นคนไทย นำสู่สังคมอยู่ดีมีสุข	
กลยุทธ์	โครงการ
๑) จัดทำเวทีประชาคม สร้างความรู้ให้กับคนในชุมชน ได้เข้าใจถึงการท่องเที่ยวทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี วัตถุประสงค์ วิธีการ และได้รู้ทิศทางการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนและผู้นำชุมชน เพื่อเตรียมชุมชนสู่การพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวในอนาคต ๒) ส่งเสริมศักยภาพของเยาวชน เยาวชน ประชาชน ในชุมชนมีความรู้ ทักษะในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น การบริการ การต้อนรับในฐานะเจ้าบ้าน ภาษาอื่นๆนอกจากภาษาถิ่น ภาษากลาง ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นที่จำเป็น ๓) ส่งเสริมความรู้ ศักยภาพในด้านอื่นๆให้กับคนชุมชน เช่น กลุ่มผลิตในชุมชน กลุ่มภูมิปัญญา กลุ่มประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ประวัติศาสตร์โบราณคดี และกลุ่มประมงพื้นบ้าน เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวสร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมรายได้ ภาพชีวิตที่ดีและมีสุข มีภูมิคุ้มกันที่ดีในการเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว	โครงการ “สร้างคน สร้างความรู้ สู่การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาดิน” - กิจกรรม จัดทำเวทีประชาคม ๖ ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความรู้ ร่วมกันกำหนดทิศทางพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่มาจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง - กิจกรรม จัดค่ายอบรมสร้างความรู้ด้านการท่องเที่ยวชุมชน และค่ายภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวให้กับเยาวชน เยาวชนในโรงเรียนบ้านเขาดิน จำนวน ๖๐ คน - กิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่า ในพื้นที่ป่าชุมชนของหมู่บ้าน ให้กับเยาวชน เยาวชนในหมู่บ้านเขาดิน - กิจกรรม หมู่บ้านสะอาด ถนนสวย สู่หมู่บ้านท่องเที่ยวยั่งยืน บริหารจัดการชุมชนให้สะอาดสวยงาม โดยนำหลัก “บวร” ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ร่วมกับโรงเรียน วัด - กิจกรรมส่งเสริมปลูกจิตสำนึก เยาวชน เยาวชน ประชาชนรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้านเขาดิน - อบรมให้ความรู้คนในชุมชน เกี่ยวกับการเตรียมตัวสู่การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวในอนาคต ให้กับกลุ่มต่างๆในชุมชน

๔) สร้างความรัก ความสามัคคี ปรองดองกันของคนในชุมชน และเครือข่ายทั้งในชุมชนและต่างพื้นที่ มีความยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ดำเนินชีวิตตามหลักความเชื่อที่ตนเองยึดถือ สร้างสังคมที่น่าอยู่	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมรองรับการท่องเที่ยว	
กลยุทธ์	โครงการ
๑) พัฒนาภูมิทัศน์ในบริเวณ ถนนหนทางในชุมชน ลำคลอง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้มีความสะอาด สวยงามมีป้ายแสดงข้อมูล เหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยว ๒) พัฒนาเส้นทางเดินศึกษาาระบบนิเวศป่าภูเขา เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในหมู่บ้านให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านระบบนิเวศป่าดิบชื้นพร้อมป้ายแสดงข้อมูลพันธุ์ไม้ ๓) ส่งเสริมศักยภาพสินค้าด้านการบริการ จัดสำรวจ ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม สภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ไม่แข่งขันกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้เคียงหรือในเครือข่าย เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวสีเขียว เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยววิถีชุมชน ในภาพของจังหวัดกระบี่ ภายใต้ปรัชญาจังหวัดกระบี่	โครงการ พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และเพื่อรองรับการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในอนาคต - กิจกรรม การปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนและระดับโคมไฟ พร้อมติดตั้ง Land Mark และ Display จุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ ในบริเวณถนนเข้าศาลาหมู่บ้าน สื่อความเป็นชุมชนเกษตรพอเพียง และแหล่งโบราณคดีซากหอยดึกดำบรรพ์ - กิจกรรม ก่อสร้างศูนย์การต้อนรับ เรียนรู้ บริการข้อมูลท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาหิน เป็นอาคาร ค.ล.ส. ชั้นเดียวขนาด ๑๕.๐๐x๒๕.๐๐ ม. - กิจกรรมพัฒนาลำคลองพอดาก เพื่อทำเป็นเส้นทางล่องเรือศึกษาธรรมชาติ สวนเกษตรสองฝั่งคลอง ระยะทาง ๒ กิโลเมตร พร้อมทั้งฝายกั้นน้ำ ๑จุด - กิจกรรมก่อสร้างเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ป่าชุมชนบ้านเขาหิน มีระยะทาง ๘๐๐ เมตรพร้อมศาลาพักผ่อน ห้องน้ำ - กิจกรรมสำรวจออกแบบสินค้าบริการ ที่เหมาะสมกับบริบท ศักยภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนบ้านเขาหิน บนพื้นฐานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔) สร้างเอกลักษณ์ หรือ Land Mark หรือ Display ปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนสายหลักในชุมชน ให้เป็นถนนสายท่องเที่ยว เป็นจุดถ่ายภาพ โดยนำเอาเรื่องราว ความโดดเด่น หรืออัตลักษณ์ของชุมชนออกมาสื่อ โดยเฉพาะเรื่องราวทางวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ โบราณคดีในชุมชน ๕) สร้างศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งต้อนรับ ศูนย์กลางข้อมูลและบริการ	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ที่เหมาะสมกับบริบท ศักยภาพ และขนาดของการรองรับของชุมชน และความสมดุลของแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งการให้คุณค่ามากกว่ามูลค่า เพื่อความยั่งยืนของสังคมสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ	
กลยุทธ์	โครงการ
๑) สํารวจออกแบบ การประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบท ศักยภาพของชุมชน และความสมดุลของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีบริหารความคาดหวัง แก่ผู้มาเยือนเสมอโดยจัดทำ การประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมมีรายละเอียดที่ครบถ้วน ๒) สํารวจออกแบบค้นหากลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อทำการตลาดได้อย่างถูกต้อง และคุ้มค่าต่อ งบประมาณ ๓) จัดทำ การประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ความหมายของการทำการท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยวบ้านเขาหิน ให้หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อความ	- กิจกรรมสำรวจออกแบบการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม กับบริบท ศักยภาพ อัตลักษณ์ และความสามารถในการรองรับของชุมชน โดยจัดทำแผ่นพับ โบรชัวร์ ป้ายประชาสัมพันธ์ - กิจกรรมสำรวจออกแบบกลุ่มเป้าหมายของท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาหิน และวางแผน - กิจกรรม จัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ปริ้นเตอร์ อุปกรณ์การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์ สำหรับงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

เข้าใจที่ถูกต้องสร้างความศรัทธา เชื่อถือให้กับหน่วยงานองค์กร ภายนอก	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการประสานงานเชิงนโยบายกับหน่วยงานท้องถิ่น ท้องถิ่น และจังหวัดกระบี่เพื่อการจัดทำแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวใน
ชุมชน การสร้างกติกาเป็นข้อกำหนดในการทำการท่องเที่ยวภายในชุมชนกันเองและสำหรับผู้มาเยือนได้ยึดถือปฏิบัติ และการจัดการรายได้
ที่เหมาะสมและเป็นธรรม

กลยุทธ์	โครงการ
๑) จัดทำข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชน แผนงาน โครงการ และ กำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวบ้านถ้าเสือ เพื่อใช้ เป็นฐานข้อมูลในการประสานเชิงนโยบายกับองค์กรท้องถิ่นหรือ จังหวัดกระบี่ ในการเข้าร่วมบูรณาการส่งเสริมพัฒนาชุมชนใน อนาคต ๒) กำหนดกติกา รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชน และกลุ่มต่างๆในชุมชน ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดทิศทาง การบริหารจัดการ การจัดการรายได้สู่ชุมชน โดยรวม ๓) การพัฒนาเชิงบูรณาการด้านการบริหารจัดการ สู่ความ ยั่งยืนและประโยชน์ต่อชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อม	๑) กิจกรรม เวทีเสวนารับฟังความคิดเห็น และร่วมกันกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวบริการ ของชุมชนท่องเที่ยวบ้านเขาติน ๒) กิจกรรมการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ทบทวนสถานการณ์ ร่วมกันกำหนดทิศทาง ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาติน ปีละ ๑ ครั้ง